

TIMO RIISSANEN

Kaikki asianajaja

4 vuoden kokemus

Uudistuksen yhteydessä pidennettiin kokeneisuuden vaatimusta neljään vuoteen samantapaisilla perusteluilla. Asianajajatutkinnon järjestämisestä vastaa Suomen Asianajajaliiton hallitus, joka on asettanut tutkinnon toimittamista varten tutkintolautakunnan. Tutkintolautakunnan sihteerinä on liiton apulaissihteerinä OTT Timo Esko.

Euroopassa ainoa lajissaan

Eskon mukaan tutkinto on tällä hetkellä Euroopassa ainoa lajissaan. Rinnastus Yhdysvaltain Bar examinationiin ei hänen mukaansa ole sopiva, joskin siinä oleva osa legal ethics mittaa saman tapaisia asioita kuin suomalaisen uutuus.

Tutkintolautakunnan sihteerinä näkee tutkinnon sopivan hyvin yleiseen erikoistumiskehitykseen Suomessa: miksi asianajajat jäisivät syrjään, hän kysyy.

Mitä mitataan

Asianajajatutkinnossa on vastaajan osoitettava tuntevansa »riittävästi» asianajotoiminnan perusteita koskevat säännökset ja ohjeet, sekä hyvän asianajajattavan vaatimukset. Suomen Asianajajaliiton hallitus on vahvistanut erityiset tutkintovaatimukset toukokuussa 1985. Vaadittava kirjallisuus koostuu Matti Jylöstalon Asianajajan käsikirjasta, sekä hänen toimittamastaan julkaisusta Asianajajaoikeutta. Timo Eskon mukaan asianajajaoikeus pyritään myös mainitun julkaisun kautta vakiinnuttamaan käsitteeksi oikeudelliseen kielenkäyttöön.

Kuluvan vuoden alusta lukien edellytetään Suomen Asianajajaliittoon hakevilta muun ohella erityisen Asianajajatutkinnon läpäisemistä. Uudistuksen taustalla on mm. jäseneksi otettujen ajoittain havaittu tietämättömyys asianajajan toiminnan keskeisistä kysymyksistä. Ensimmäiseen tutkintoon osallistui viime joulukuussa kahdeksan juristia: kaikki eivät selvinneet rimaa pudottamatta.

Avajaissanoissaan vuoden 1985 Asianajajapäivillä Aulangolla kertoi liiton hallituksen puheenjohtaja AA Erkki-Juhani Taipale uudesta tutkinnosta seuraavaa:

»Vastaisuudessa jokaisen asianajajaksi pyrkivän on suoritettava oikeusministeriön hyväksymässä järjestyksessä erityinen asianajajatutkinto. Tätä koskevan päätöksen pohjana on ollut havainto siitä, että aika-ajoin on liiton jäseneksi otetun havaittu olevan varsin tietämätön jopa erinäisistä asianajajan toiminnan keskeisistä ongelmista sekä myös velvollisuuksista, joita asianajajalle on asetettu asiakkaan aseman turvaksi sekä asianajajan oman rationaalisen työn helpottamiseksi.»

Wolfgang A. Schultz

astuisi sisään. Useimmat aloittavatkin uransa siinä toimistossa, jossa ovat suorittaneet kaksi ja puolivuotisen auskultointinsa asianajo-osan.

Näin Schultzkin aloitti. Uransa aloittanut Albers otti hänet samoihin tiloihin. Sittemmin he kelpuuttivat mukaan Rüdenin. Jokainen asianajajista työskentelee yksin ja pitää omat asiakkaansa, koska asianajaja ei saa harrastaa yhtiömuodossa.

»Hyvä ammattitaito tarvitsee kuitenkin tuekseen luotettavia keskustelukumppaneita. Siksi samoihin tiloihin usein kertyy useampia asianajajia. Käytännöllistä on myös pitää yhteistä toimistotekniikkaa ja -henkilöstöä. Meillä yhteisyys tarkoittaa myös sitä, että kulujen jälkeen jaamme voiton tasan kolmeen osaan,» Schultz kertoo.

Nykyään häntä jo naurattaa asianajajauransa alku, jolloin samoissa tiloissa majaili usein myös perhe. Asiakkaan tullaessa lapset käskettiin alakertaan piiloon ja esiin otettiin ainoa toimistotyökalu, parhaan kuntonsa nähnyt Gabriele-matkakirjoituskone.

Valtakunnalliset kokeet seulovat opiskelijoita

Saksalainen juristikoulu on — niin huonolta kuin vertaus kuulostaakin — saksalaisen perusteellista. Lainlukijoita kouluttavat kymme-

net yliopistot eri puolilla maata eikä tiedekuntien sisäänottoa rajoiteta kiintiöillä.

Jyvät seulotaan akanoista valtakunnallisilla kokeilla, joista ensimmäinen pidetään 5—6 opiskeluvuoden jälkeen. Silloin testataan kaikki siihen asti opittu yhdellä kerralla. Noin kolmannes on jättänyt leikin sikseen jo ennen tätä vaihetta.

Toisen kerran valtiontentti tulee vastaan sitten, kun ensimmäisen tentin läpäissyt on suorittanut kaksi ja puolivuotisen auskultointinsa. Tänä aikana juristinalut työskentelevät tuomioistuimissa, hallinnossa ja asianajajina ja viimeisen osuuden sillä juristintehtävien alalla, jolle omat mieltymykset vetävät. Kukin jakso kestää runsaat puoli vuotta.

Toisessa valtiontentissä tentitään jälleen kaikki siihen asti opittu, mutta nyt tehtävät ovat lähempänä käytäntöä. Itse asiassa jo ensimmäisen valtiontentin läpäiseminen antaa juristin pätevyyden, mutta käytännössä vasta toisen tentin läpäiseminen merkitsee sitä. Sen jälkeen voi esimerkiksi rekisteröityä asianajajaksi, hakea tuomarinvirkaa ja niin edelleen.

»Koulutus on rankka ja pitkä, mutta valtion takaa varman varman auskultoinnin ja toisen valtiontentin läpäisyn jälkeen juristi on valmis työelämään,» asianajaja Schultz arvioi. □

Kuvat ja teksti:
OSMO KAMMONEN

ivät läpäisseet iatutkintoa

Oikeustieteen tohtori Timo Eskon mukaan asianajajatutkinto on Euroopassa ainoa lajissaan.

Asianajajatutkinnon suoritus vanhenee kolmessa vuodessa. Ellei tuossa ajassa onnistu jäsenyyttä saamaan, on osallistuttava uudelleen tutkintoon. Tällä järjestelyllä halutaan Eskon mukaan varmistua siitä, että jäseneksi aikova on asianajotoiminnan sääntelyyn nähden ajan tasalla. Tutkinto ei Timo Eskon mukaan ole luonnetesti.

Tutkintovaatimukset

A. Kirjallisuutta:

- 1) Matti Ylöstalo, Asianajajan käsikirja (1982)
- 2) Olli Ylänkö, Asianajajan velvollisuuksista päämiestä kohtaan (1981)
- 3) Esko Hoppu, Kurinpitomenettelystä Suomen Asianajajaliitossa (Defensor Legis 1977)
- 4) Matti Ylöstalo, Oikeuskansleri asianajajien toiminnan valvojana (Lakimies 1983)
- 5) Pekka Santala, Asianajolaskusta (Defensor Legis 1979)
- 6) Jukka Peltonen, Asianajajan ammatillinen bona fides
- 7) Jukka Peltonen, Eräitä esteelli-

syysstilanteita asianajajan näkökulmasta (Defensor Legis 1983) (kohdat 2—7 sisältyvät Ylöstalon toimittamaan julkaisuun Asianajajaoikeutta (1985))

B. Lainsäädäntöä:

- 1) Oikeudenkäymiskaari
- 2) Asianajajalaki sekä sen nojalla vahvistetut Suomen Asianajajaliiton säännöt
- 3) Laki yleisestä oikeusaputoiminnasta 2. 2. 1973/88
- 4) Laki maksuttomasta oikeudenkäynnistä 2. 2. 1973/87
- 5) Hallintomenettelylaki 6. 8. 1982/598 sekä lait muutoksenhausta hallintoasioissa 24. 3. 1950/154 ja ylimääräisestä muutoksenhausta hallintoasioissa 1. 4. 1966/200.

C. Asianajotoimintaa koskevia ohjeita ym.

Hyvää asianajajatapaa koskevat ohjeet (1972)

Asianajopalkkioiden määräämisperusteet, yleinen osa (1984)

Asianajotoimintaa koskevat tiedotusohjeet (1972)

Ohjesääntö asiakasvarojen hoidosta (1969)

Asianajajan vastuuvakuutusta koskevat ohjeet (1982)

Hyvää asianajajatapaa koskevat kansainväliset säännöt (1956 ym.)

Oikeusturvavakuutuksen yleiset ehdot.

Tutkintolautakuntaan kuuluvat: prof. Esko Hoppu, puheenjohtaja, oikeusneuvos Eero Takala, asianajaja Erkki-Juhani Taipale, asianajaja Jukka Peltonen, asianajaja Pekka Sirviö.

Asianajajatutkintoon voi ilmoittautua oikeustieteen kandidaatin tai vastaavan kotimaisen oikeustieteellisen tutkinnon suorittanut lakimies. Viimeistään 10 päivää ennen tutkintopäivää on ilmoitauduttava, ja myös maksettava 400,— markan suuruinen ilmoittautumismaksu. IlmoittautumisloMAKEITA saa Suomen Asianajajaliiton kansliasta (puh. 90/694 2744).

2. 12. 1985 pidetyn tutkinnon kysymykset:

1. Hyvä asianajajatapa: käsite ja lähteet
2. Aviopuoliset X ja Y ovat pyytäneet asianajaja A:ta laatimaan heille sopimuksen asumus- ja avioeron

varalta. A laatii sopimuksen ja hakee X:n ja Y:n asiamiehenä asumuseron yhteisellä hakemuksella. Vuoden kuluttua X kääntyy A:n puoleen pyytäen tätä edustamaan itseään avioerojutussa, jossa Y on vastaajana. X haluaa poiketa sopimuksesta Y:lle tulevan elatusavun määrän ja asunnon käyttöoikeuden osalta, koska hän katsoo spimuksen näiltä osin kohtuuttomaksi. Tilanteen perusteltu arviointi A:n kannalta.

3. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan oikeus luopua toimeksiannostaan.
4. Millä tavoin asianajaja voi tiedottaa toiminnastaan?

5. Suomen Asianajajaliiton hallituksen lakisääteiset tehtävät

6. Mitä perusteita on asianajajan velvollisuudelle pitää asiakasvarat erillään omista varoistaan?

Kysymyksiin vastataan kirjallisesti. Aikaa on käytettävissä kolme tuntia.

Tutkinnot järjestetään Helsingissä Rakennusmestarien talolla (Fredrikinkatu 53 A) klo 10—13 seuraavina päivinä: 21. 4. 1986, 18. 8. 1986, 1. 12. 1986. Ilmoittauttava viimeistään 10 päivää aikaisemmin.

Lisää aiheeseen liittyvää löytyy mm. seuraavista lehdistä: Lakimiesuutiset 10/82, 2/84, 9/84, 5/85, Defensor Legis numerot 5—8/85. ▶

Mukavasti Ramada Presidentti -hotellissa Helsingin keskustassa

Ramada on maailman kolmanneksi suurimman, amerikkalaisen hotelliketjun nimi. Nyt myös Hotelli Presidentti on Ramada Presidentti Hotel. Four Seasons -ravintolassa carvery-paistipöytä ja gourmet-aterioita.

Aulabaari Herbaariossa iltaisin pianoviihdettä. Yökerho Pressassa kansainvälinen syke. Café Maria palvelee lähes vuorokauden ympäri. Café de Paris -uunituoreita croissantteja.

RAMADA PRESIDENTTI HOTEL

Eteläinen Rautatiekatu 4,
00100 Helsinki,
puh. 6911

Cumulus-hotelliketjun
ja Golden Tulip Hotels
-ketjun jäsen.

Tutkinnon kysymykset vaativia

Timo Seppälä

Joulukuun tutkintoon osallistui myös Timo Seppälä (26), oikeustieteen kandidaatti vuodelta 1983 Helsingistä.

Timo on valmistumisestaan lähtien avustanut Eero Seppälän toimistossa.

Olivatko kysymykset hankalia?

Kyllä ne olivat riittävän vaativia. On vaikea sanoa mikä niistä oli hankalin. Tapaus oli hyvä, ja tiedekunnan tentit tulivat elävästi mieleen, kun punnersi liiton hallituksen lakisäätteisiä tehtäviä paperille.

Veikö valmistautuminen aikaa?

Ennen tutkintoa ošui kohdalleni pari käräjämatkaa Pohjanmaalle. Ehdin hyvin lukea aineiston pitkien juna- matkojen aikana. Vaikka aihepiiri on ehtinyt käydä jossain määrin tutuksi aiemmin, koin hyödylliseksi lukea vaaditut tekstit. Mieleen jäseny- entistä selvemmin mistä asianajajan työssä on kyse. Tuli- han siinä uuttakin tietoa.

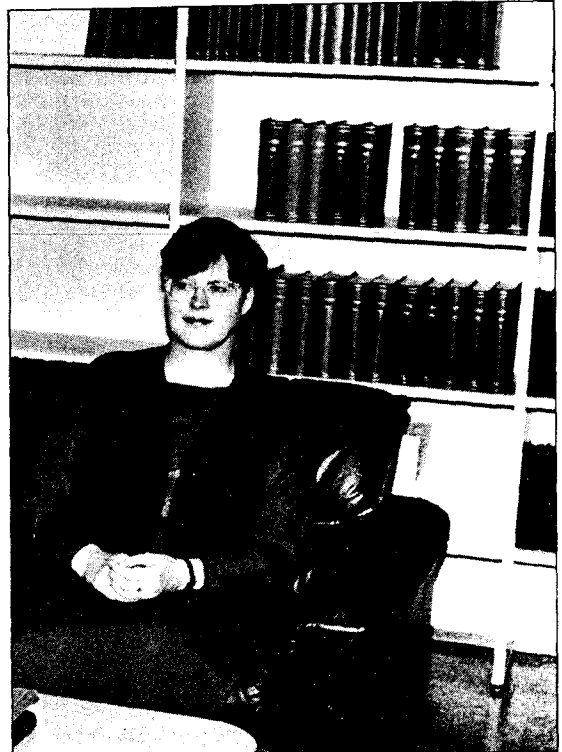
Mitattiinko tutkinnossa mielestäsi vastaajan etiikkaa?

Eipä varmaan. Tietoja siinä mitattiin. Eikä tällaisen tutkinnon suorittaminen yksin takaa ammattitaitoista asioiden hoitoa. Tärkeintä on kokemus, siitä kertyy myös omakohtainen etiikka suurelta osin.

Miten liität tutkinnon asianajajakunnan yleiseen kehittämiseen?

Ehkä tämäkin on askel kannatettavaa monopolia kohti, mielestäni maallikot voisivat hoitaa vain lähi- omaisten asioita. Nimenä asianajatutkinto ei ehkä ole paras. Tutkinto tuo mukanaan uuden lajin lakimiehiä: ne jotka ovat suorittaneet asianajatutkinnon, mutta eivät ole liiton jäseniä. Tutkin- totodistuksen kehystämisen lakiasiaintuimiston seinälle ei voine olla oikeudetonta asianajajan ammattinimikkeen käyttöä. □

Asianajajaliitollakin tietopalvelu

»Asianajajaliiton jäsen voi tilata tietopalvelusta juridista tausta-aineistoa yksittäisiä toimeksiantoja varten,» kertoo varatuomari, informaattikko Leila Lindström.

Suomen Asianajajaliitto palvelee jäseniään uudella tavalla. Samassa rakennuksessa liiton kanslian kanssa toimii erityinen tietopalvelu. Asianajajaliiton jäsen voi tilata tietopalvelusta juridista tausta-aineistoa yksittäistä toimeksiantoa varten.

Onko tietoa?

Tietopalvelun käsikirjasto käsittää nykyisellään viitens- tuhatta nidettä. Keskeiset pohjoismaiset aikakauslehti- sarjat ovat myös siellä saatavilla. Kirjastossa on neljä lu- kupaikkaa.

Tietopalvelun yhteyksillä pääsee mm. seuraaviin tieto- kantoihin:

FINLEX
Oikeusministeriön tietojär- jestelmäyksikön ylläpitämä, kattava nykyään jo muutakin kuin KKO:n, KHO:n, hovi- oikeuksien ja markkinatu- mioistuimen tapausrekisterit.

KATI

Tieteellisten kirjastojen atk- yksikön ylläpitämä viitetieto- kanta, sisältää mm. Biblio- graphia Juridica Fennican vuodesta 1982.

Tietopalvelu ei anna lau- suntoja juridisista kysymyk- sistä, vaan välittää ainoas- taan oikeudellista tausta-ai- neistoa.

Tiedonhakupalvelu an- ne- taan omakustannushintaan jäsenetuna.

Toimeksiannot hoidetaan luottamuksellisesti.

Tietoa ryhdyttiin jaka- maan viime kesän alussa, ja vuodenvaihteeseen mennessä uutta tiedonhakua oli käytet- ty 63 kertaa. Palvelumuodon käyttö oli ennakoitua vilk- kaampaa.

Tietopalveluyksikköä hoi- taa informaattikko, VT Leila Lindström. □

TIMO RIISSANEN